Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради НУВГП від
22.06.2018 № 4

Голова вченої ради НУВГП

_____ В.С. Мошинський

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

(нова редакція)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Ухвалено науково-методичною
радою.
Протокол від 20.06.2018 № 5

Введено в дію
наказом ректора НУВГП
06 . 07 .2018 № 407

Рівне 2018

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. Загальна частина

1.1. Положення про організацію викладання іноземних мов (надалі – Положення) визначає засади організації викладання іноземних мов (англійської, німецької, французької, іспанської, польської) здобувачам вищої освіти, наукових ступенів та вчених звань, науково-педагогічним працівникам у Національному університеті водного господарства та природокористування (надалі – Університет).

1.2. Дане Положення базується на:

– Законі України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014;

– стандартах вищої освіти;

– Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання/ Наук. ред. укр. видання д.пед.н., проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – С. 24/273. – ISBN 966-7043-67-3.

– Концепції освітньої діяльності та розвитку Національного університету водного господарства та природокористування на 2014-2018 рр., затвердженій ректором 01.07.2015;

– Концепції розвитку іншомовної освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженій ректором ;

– Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженому наказом ректора 24.05.16 № 256;

– Положенні про організацію вибору навчальних дисциплін варіативної складової навчальних планів у Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженому ректором 29.04.2016;

– Положенні про надання додаткових платних послуг у НУВГП, затвердженому наказом ректора № 57 від 16.02.2016.

2. Цілі та завдання організації викладання іноземних мов в системі іншомовної освіти Університету

2.1. Метою організації викладання іноземних мов в системі іншомовної освіти в Університеті є створення умов для досягнення здобувачами вищої освіти, наукових ступенів та вчених звань, науково-педагогічними кадрами стандартизованих кваліфікаційних рівнів, визначених Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти Ради Європи (додаток 1), що забезпечить їх академічну та професійну мобільність.

2.2. Для досягнення поставленої мети визначаються такі завдання:

2.2.1. Створення системного підходу до планування та здійснення навчального процесу з викладання іноземних мов здобувачам вищої освіти та вчених звань, для підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

2.2.2. Формування навчальних груп для викладання іноземних мов за

Національний університет
водного господарства
та природокористування

рівнем володіння відповідною іноземною мовою на основі тестування для виявлення вхідного рівня знань, умінь та навичок іншомовного спілкування.

2.2.3. Проведення вхідного тестування та вихідного кваліфікаційного іспиту з іноземної мови за підтримки Навчально-наукового центру незалежного оцінювання Університету (надалі – ННЦНО).

2.2.4. Викладання іноземних мов у рамках компетентнісного підходу з урахуванням сучасних методик викладання та аутентичних методико-дидактичних навчальних матеріалів.

2.2.5. Постійне підвищення кваліфікації викладачів іноземних мов, зокрема, отримання ними мовних сертифікатів міжнародного зразка.

2.2.6. Створення належної матеріально-технічної бази для викладання іноземних мов.

3. Порядок організації викладання іноземних мов

3.1. Загальні засади організації викладання іноземних мов

3.1.1. Навчальні групи для викладання іноземних мов формуються:

за результатами вхідного тестування на визначення рівня володіння мовою згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (додаток 1)

або з урахуванням поданого сертифіката із зазначеним рівнем володіння мовою, що виданий уповноваженим сертифікаційним органом.

3.1.2. Особи, які мають сертифікат рівня володіння мовою, визначеного відповідними документами Міністерства освіти і науки України (здобувачі освітнього ступеня бакалавр – рівня В1 або вище, здобувачі освітнього ступеня магістр, наукових ступенів доктор філософії, доктор наук та вчених звань – В2 або вище), звільняються від вивчення цієї іноземної мови на підставі заяви, до якої додається копія мовного сертифіката.

Визнавати еквівалентними та перезараховувати результати навчання з дисципліни «Іноземна мова» обов’язкової частини навчальних планів усіх спеціальностей здобувачами вищої освіти І курсу, які підтвердили свій рівень знання відповідним сертифікатом (не нижче рівня В2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня тестів) з англійської мови (TOEFL, International English Language Testing System, Cambrige English Language Assessment), французької мови (TEF, TEFaQ, DALF, DElF, TCF), німецької мови (TestDaF, Goethe-Institut).

Перезарахування дисципліни «Іноземна мова» проводити за розпорядженням директора навчально-наукового інституту на підставі особистої заяви здобувача вищої освіти, до якої додається копія сертифіката з переліку, наведеного вище.

Обсяг кредитів дисципліни «Іноземна мова», що перезараховується,

Національний університет
водного господарства
та природокористування

визначати навчальними планами відповідних спеціальностей з підсумковою оцінкою «відмінно» за національною шкалою (оцінка «А» за шкалою ЕКТС).

В додатку до документа про вищу освіту відобразити рівень володіння мовою, який студент отримав під час навчання.

Кафедра іноземних мов пропонує таким особам обрати:

– вивчення цієї іноземної мови з метою досягнення вищого рівня мовної компетентності, ніж рекомендований;

– та/або вивчення іншої іноземної мови для формування необхідного рівня мовної компетентності як вибіркової навчальної дисципліни або в якості додаткових платних освітніх послуг.

3.1.3. Вхідне тестування на визначення рівня володіння мовою проводиться ННЦНО Університету упродовж першого тижня навчання відповідно до затвердженого графіка та засобів діагностики, розроблених кафедрою іноземних мов.

3.1.4. Рекомендована кількість здобувачів вищої освіти, здобувачів вчених звань у навчальних групах для викладання іноземних мов з метою створення оптимального комунікативного середовища та якісної організації навчального процесу, наведена в додатку 2.

3.1.5. Викладання іноземних мов здійснюється за такими формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять: 1) навчальні заняття (лабораторне, практичне, індивідуальне заняття; консультація); 2) самостійна робота; 3) практична підготовка (мовне стажування, зимові та літні школи тощо); 4) контрольні заходи.

3.1.6. Викладання іноземних мов проводиться викладачами кафедри іноземних мов та/або викладачами-носіями мов з університетів за договорами академічної мобільності за гнучким розкладом занять.

Перевага надається викладачам, які:

– відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти в частині кадрових вимог до рівня кваліфікації науково-педагогічних кадрів за останні п’ять років;

– мають мовний сертифікат відповідного рівня.

3.1.7. Поточний та підсумковий контроль досягнутого рівня мовних компетентностей проводиться працівниками ННЦНО з використанням засобів діагностики, розроблених кафедрою іноземних мов Університету.

3.1.8. Вартість викладання іноземної мови в якості додаткових платних освітніх послуг визначається планово-фінансовим відділом Університету.

3.2. Обсяг викладання іноземних мов та засвідчення досягнутого рівня мовної компетентності

3.2.1. Узагальнення обсягу викладання, типу навчальних дисциплін та

Національний університет
водного господарства
та природокористування
документів, що засвідчують досягнутий рівень мовної компетентності з іноземної мови, наведено у додатку 3.

3.2.2. Для здобувачів освітнього ступеня бакалавр нормативна навчальна дисципліна «Іноземна мова» обсягом не менше п'яти кредитів ECTS викладається протягом першого року навчання з рекомендованим проміжним контролем залік (перший семестр) та підсумковим контролем екзамен (другий семестр).

З метою удосконалення кількісних і якісних характеристик іншомовної компетентності впродовж 2-8 семестрів для денної форми навчання та третього-десятого семестрів для заочної та дистанційної форми навчання кафедрою іноземних мов пропонуються вибіркові навчальні дисципліни відповідно до Положення про організацію вибору навчальних дисциплін варіативної складової навчальних планів Університету.

Кваліфікаційний екзамен з іноземної мови складається на четвертому році навчання для денної форми навчання та на п'ятому році навчання для заочно-дистанційної форми навчання перед кваліфікаційним екзаменом за фахом (захистом випускової бакалаврської роботи). Екзамен проводиться працівниками ННЦНО Університету з використанням засобів діагностики, розроблених кафедрою іноземних мов.

Результати складання кваліфікаційного екзамену з іноземної мови (рекомендований рівень В1 або фактично досягнуті А1, А2 чи вищі) засвідчується отриманням сертифіката Університету та відповідним записом в додатку до диплома.

Особам, які мають мовний сертифікат рівня В1 або вище, та були звільнені від вивчення іноземної мови в Університеті, запис у додаток до диплома щодо рівня компетентності з цієї мови здійснюється на підставі такого сертифіката.

3.2.3. Для здобувачів освітнього ступеня магістр нормативна навчальна дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням» викладається в обсязі не менше трьох кредитів ECTS протягом першого семестру навчання.

Кваліфікаційний екзамен з іноземної мови складається перед захистом випускової (магістерської) роботи. Екзамен проводиться працівниками ННЦНО на підставі засобів діагностики, розроблених кафедрою іноземних мов.

Результати складання кваліфікаційного екзамену з іноземної мови (рекомендований рівень В2 або фактично досягнуті А1, А2, В1 чи вищі) засвідчується отриманням сертифікату Університету та відповідним записом в додатку до диплома.

Особам, які мають мовний сертифікат рівня В1 або вище, та були звільнені від вивчення іноземної мови в Університеті, запис у додаток до

Національний університет
водного господарства
та природокористування
диплому здійснюється на підставі цього сертифіката.

3.2.4. Для здобувачів наукового ступеня доктор філософії викладання нормативної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» здійснюється в обсязі до 12 кредитів ECTS для досягнення рекомендованого рівня B2.

Особам, які мають мовний сертифікат рівня B1 або вище, та були звільнені від вивчення іноземної мови в Університеті, видається сертифікат Університету на підставі цього сертифіката. Кафедра іноземних мов Університету пропонує таким особам викладання іншої іноземної мови з метою досягнення необхідного рівня компетентності.

3.2.5. Для здобувачів наукового рівня доктор наук викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» для досягнення рівня B2 (або вище) може пропонуватися в обсязі 12 кредитів ECTS в якості додаткових платних освітніх послуг.

Особам, які володіють мовним сертифікатом рівня B2 або вище, видається сертифікат Університету на підставі цього документа.

3.2.6. Для здобувачів вченого звання доцент, професор викладання іноземної мови з метою досягнення рівня B2 (або вище) здійснюється в рамках надання додаткових платних освітніх послуг в обсязі 12 кредитів ECTS.

Для присудження вченого звання кваліфікаційний екзамен складається за межами Університету з метою отримання міжнародного сертифіката в уповноваженому сертифікаційному органі.

3.3. Викладання іноземних мов в рамках підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з метою підготовки до сертифікації на обраний рівень (A1-C2) здійснюється обсягом не менше трьох кредитів ECTS у формі додаткових платних освітніх послуг.

Кваліфікаційний екзамен з іноземної мови проводиться працівниками ННЦНО на підставі засобів діагностики, розроблених кафедрою іноземних мов.

Досягнутий рівень мовної кваліфікації підтверджується сертифікатом Університету та записом у Свідоцтві про підвищення кваліфікації.

4. Навчально-методичне забезпечення викладання іноземних мов

4.1. Основою викладання іноземних мов здобувачами вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр є аутентичний комунікативно-орієнтований комплекс, який містить підручник, робочий зошит, книгу для викладача, аудіо диски (додаток 4).

4.2. Навчально-методичні комплекси для забезпечення викладання нормативних та вибіркових дисциплін з іноземної мови створюються на основі вище зазначених підручників, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти МОНУ, затвердженому КМУ від 30.12.2015 №1187

Національний університет
водного господарства
та природокористування

та Положення про навчально-методичний комплекс (додаток до розпорядження ректора від 12.07.11 № 41).

5. Заключні положення

5.1. Дане Положення ухвалюється науково-методичною радою, приймається вченою радою та набирає чинності з дня затвердження ректором університету.

5.2. Доповнення та зміни до Положення вносяться наказом (розпорядженням) ректора університету після схвалення науково-методичною та вченою радами.

5.3. Додатки 4 та 5 оновлюються за поданням кафедри іноземних мов до початку поточного навчального року.

Розробили:

Зав. кафедри іноземних мов М.І.Тадєєва

Проректор з науково-педагогічної, методичної та виховної роботи О.А.Лагоднюк

Ст. викладач кафедри іноземних мов А.Т. Літвінчук

К.е.н., професор кафедри обліку та аудиту С.Я.Зубілевич

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної, методичної та виховної роботи О.А. Лагоднюк

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи В.С. Сорока

Завідувач навчально-методичного відділу Н.С. Ковальчук

Начальник юридичного відділу В.О. Самороков

Коректор

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Додаток 1

Рівні володіння іноземною мовою: глобальна шкала[1]

Рівні володіння мовою		Дескриптори
Елементарний користувач	**A1**	Може розуміти і вживати побутові повсякденні вирази, а також будувати елементарні речення з метою задоволення конкретних потреб. Може відрекомендуватись або представити когось. Може запитувати і відповідати на запитання про деякі деталі особистого життя, про людей, про речі тощо. Може взаємодіяти на простому рівні, якщо співрозмовник говорить повільно і чітко та готовий прийти на допомогу.
	A2	Може розуміти ізольовані фрази та широко вживані вирази, необхідні для повсякденного спілкування у сферах особистого побуту, сімейного життя, здійснення покупок, місцевої географії, роботи. Може спілкуватись у простих і звичайних ситуаціях, де потрібен простий і прямий обмін інформацією на знайомі та звичні теми. Може описати простими мовними засобами вигляд свого оточення, найближче середовище і все, що пов’язане зі сферою безпосередніх потреб.
Незалежний користувач	**B1**	Може розуміти основний зміст чіткого нормативного мовлення на теми, близькі і часто вживані на роботі, у навчанні, під час дозвілля тощо. Може вирішити більшість проблем під час перебування у країні, мова якої вивчається. Може просто і зв'язано висловитись на знайомі теми або теми особистих інтересів. Може описати досвід, події, сподівання, мрії тощо.
	B2	Може розуміти основні ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й дискусії за фахом. Може вільно спілкуватися з носіями мови. Може чітко, детально висловитись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти.
Досвідчений користувач	**C1**	Може розуміти широкий спектр достатньо складних та об’ємних текстів і розпізнавати імпліцитне значення. Може висловлюватись швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов’язаних із пошуком засобів вираження. Може ефективно і гнучко користуватись мовою у суспільному житті, навчанні та роботі. Може чітко, логічно, детально висловлюватись на складні теми, демонструючи свідоме володіння граматичними структурами, конекторами та зв’язними програмами висловлювання.
	C2	Може розуміти без утруднень практично все, що чує або читає. Може вилучити інформацію з різних усних чи письмових джерел, узагальнити її і зробити аргументований виклад у зв’язній формі. Може висловлюватись спонтанно, дуже швидко і точно, диференціюючи найтонші відтінки смислу у доволі складних ситуаціях.

[1] Common European framework for reference for languages: learning, teaching and assessment. – Educational department Council of Europe, February 2018. – 235 pages. – **www.coe.int/lang-cefr.**

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Додаток 2

Рекомендована кількість осіб у групах для викладання іноземних мов

	Англійська мова	Німецька мова	Французька мова	Іспанська мова	Польська мова
Здобувачі освітнього ступеня бакалавр	15	15	10	10	15
Здобувачі освітнього ступеня магістр	15	15	10	10	15
Здобувачі наукового рівня доктор філософії*, доктор наук	5	5	5	5	10
Здобувачі вчених звань**	5	5	5	5	10

Національний університет
водного господарства
та природокористування

*Звільнення від вступного екзамену з іноземної мови до аспірантури здобувачів, які мають дійсний міжнародний сертифікат, що засвідчує їх рівень володіння мовою В2 або вище.

*Звільнення від навчання здобувачів, які відповідно до п. 3 постанови Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 року № 656 «Деякі питання реалізації статті 54 Закону України «Про вищу освіту», «Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам»:

мають дійсний міжнародний сертифікат, що засвідчує їх рівень володіння мовою В2;

пройшли навчання, стажування або працювали у вищому навчальному закладі, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до ОЕСР та/або ЄС, або є (чи були) керівниками/виконавцями проектів, які фінансуються зазначеними країнами, та мають відповідні сертифікати, свідоцтва, дипломи чи інші документи, які це підтверджують, або взяли участь у роботі не менш як однієї наукової конференції (конгресу, симпозіуму, семінару), проведеної у країні, що входить до ОЕСР та/або ЄС;

викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри вищого навчального закладу;

Додаток 3

Викладання іноземних мов здобувачам вищої освіти та вчених звань в НУВГП

	Освітній ступінь здобувачів вищої освіти					Науковий ступінь	
	бакалавр				магістр	доктор філософії	доктор наук
Рік навчання	1	2	3	4	1	1	-
Навчальні дисципліни							
тип	нормативна	вибіркові			нормативна	нормативна	додаткові освітні послуги
назва	**Іноземна мова**	**Визначаються кафедрою іноземних мов на навчальний рік**			**Іноземна мова за професійним спрямуванням**		

Національний університет водного господарства та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Додаток 4

Перелік рекомендованих комунікативно-орієнтованих комплексів для вивчення іноземних мов

– з англійської мови:

Evans V. On Screen A1-B2 / Virginia Evans, Jenny Dooley. – Berkshire : Express Publishing, 2015;

– з німецької мови:

Optimal A1-A2 : Lehrwerk Deutsch als Fremdsprache / [M. Müller et. al]. – München : Klett, 2013.

Ziel B1 - B2 / [R. M. Dallapiazza et al.]. – Berlin : Huber Verlag, 2012.

– з французької мови:

TOUT VA BIEN! A1-B2 / [H. Augé, M.D. Cañada Pujols, C. Marlhens, et al]. – Paris : CLE International, 2007;

– з іспанської мови

Рівні: A1-A2

M.ª Ángeles Álvarez Martínez, Ana Blanco Canales, M.ª Luisa Gómez Sacristán, Nuria Pérez De la Cruz . SUEÑA 1 Nivel A1-A2 (Nivel Inicial). - 2010

Рівень: B1

M.ª Aranzazu Cabrerizo Ruiz, M.ª Luisa Gómez Sacristán, Ana M.ª Ruiz Martínez SUEÑA 2 Nivel B1 (Nivel Medio). - 2009

Рівень: B2

M.ª Ángeles Álvarez Martínez, M.ª Vega De la Fuente Martínez, Inocencio Giraldo Silverio, Fátima Martín Martín, Begoña Sanz Sánchez, M.ª Jesús Torrens Álvarez SUEÑA 3. Nivel B2 (Nivel Avanzado). - 2010

– з польської мови:

Burkat A. «Hurra!!! Po polsku A1-B2» / Agnieszka Burkat, Małgorzata Małolepsza, Aneta Szymkiewicz. – Warszaw : Prolog, 2010.

Додаток 5

Орієнтовний перелік вибіркових дисциплін з викладання іноземних мов запланованих на відповідний начальний рік

- Практичний курс англійської мови.
- Практичний курс німецької мови.
- Практичний курс французької мови.
- Ділова англійська мова.
- Ділова німецька мова.
- Ділова французька мова.
- Практичний курс граматики англійської мови.
- Основи технічного перекладу.
- Основи міжкультурної комунікації.

Національний університет
водного господарства
та природокористування